

ექსპანსიური სქესობრივი დანაშაულების სისხლის სამართალი*

პროფესორი, სამართლის დოქ. *ედვარდ შრამი*, იენის ფრიდრიხ შილერის უნივერსიტეტი

საუკეთესო სურვილებით ეძღვნება პროფესორ, სამართლის დოქტორ, საპატიო დოქტორ ჰაინერ ალვარტს 70-ე დაბადების დღისადმი.

I. შესავალი

სქესობრივი დანაშაულები არა მხოლოდ საქართველოში,¹ არამედ გერმანიაშიც დიდ ცვლილებებს განიცდის. უკანასკნელი წლების განმავლობაში გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსში² ზოგიერთი დანაშაული მნიშვნელოვნად გაფართოვდა, ამასთან, არაერთი ახალი ნორმა იქნა მიღებული სქესობრივი თვითგანსაზღვრულობის დაცვის მიზნით. წინამდებარე სტატიაში მოკლედ იქნება მიმოხილული ამ წელს განხორციელებული რეფორმები. 2021 წლის საკანონმდებლო ცვლილებებიდან ჩანს, რომ მოცემულ სფეროში სისხლის სამართლის ექსპანსიის კრიმინოლოგიურ საფუძველს წარმოადგენს დიგიტალიზაციის გავლენა, რომელიც მოწყვლადი პირებისთვის ერთგვარ წყევლად შეიძლება იქნეს მიჩნეული: ინტერნეტი შესაძლებელს ხდის, აფართოებს და ხელს უწყობს, ცოტა ხნის წინ წარმოდგენილი ინტენსივობით, სექსუალურ თავდასხმებს, განსაკუთრებით, ბავშვების მიმართ. გერმანიაში ბავშვთა ექსპლუატაციის მრავალი შემზარავი შემთხვევა გახდა საზოგადოებისთვის ცნობილი (მაგალითად, მიუნსტერსა და ბერგიშ გლადბახში მომხდარი თავდასხმები), სადაც დამნაშავეებმა მათი საზარელი დანაშაულები ვიდეოს სახით ჩაინერეს და შემდეგ დარქნეტში (Darknet) გაავრცელეს. შემდგომში განხილული დანაშაულები წარმოადგენს დასტურს იმისა, რომ კანონმდებელი შეეცადა შებრძოლებოდა ამ სოციალურ გადახრებსა და ტექნოლოგიურ შესაძლებლობებს. თუმცა, კანონმდებ-

ლობა ზოგიერთ ნაწილში დასახულ მიზანს სცდება: მან ისეთი მიმართულებითაც დააწესა დასჯადობა ან გაამკაცრა სასჯელი, სადაც სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრების საჭიროება არ არსებობს ან ნაკლებად მკაცრი სასჯელის დაწესება უფრო მართებული იქნებოდა.

II. 2016 წელს განხორციელებული რეფორმები

თუმცა, მანამდე დავბრუნდეთ უკან და მიმოვიხილოთ წინა პერიოდი: გერმანიაში სქესობრივ დანაშაულთა ტრადიციულმა სტრუქტურამ ფუნდამენტური ცვლილება განიცადა 2016 წელს, როდესაც გსსკ-ის 177-ე პარაგრაფით გათვალისწინებულ დანაშაულში „სექსუალური იძულება, გაუპატიურება“ შევიდა ცვლილებები. იძულების მოდელის მიხედვით, რომელიც იქამდე გსსკ-ში მოქმედებდა, სრულწლოვანთა სექსუალურ თვითგანსაზღვრულობაზე თავდასხმას, რომლისთვის გათვალისწინებული იყო სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, მხოლოდ მაშინ ჰქონდა ადგილი, როცა ჩადენილი იყო სექსუალური იძულება ან გაუპატიურება, ე.ი. როცა დამნაშავე სექსუალური ქმედების განხორციელებისას იყენებდა იძულების საშუალებებს (ძალადობა, სხეულისათვის ან სიცოცხლისათვის იმნუთიური საფრთხის შექმნის მუქარა) ან თუ დამნაშავე იყენებდა მსხვერპლის უმნეო მდგომარეობას. საზოგადოებაში სქესობრივი ინტერაქციისთან მიმართებაში დამოკიდებულების ცვლილების, და, ამავე დროს, ევროპის საბჭოს მიერ სტამბოლის კონვენციის მიღების შედეგად, კანონმდებელმა განახორციელა საკანონმდებლო ცვლილებები ინტენსიური და ხანგრძლივი კრიმინალურ-პოლიტიკური დისკუსიების შემდეგ და შემოიტანა სიახლე, რომელიც ეყრდნობა მიდგომას „არა ნიშნავს არას“. შეიქმნა ახალი

* სტატია გერმანულიდან თარგმნა ჟურნალის სამუშაო ჯგუფის წევრმა, ხატია თანდილაშვილმა.

¹ შდრ. ცანავა, ლანა, სქესობრივ დანაშაულთან ბრძოლის გამონვევები და საქართველოს კანონმდებლობაში განხორციელებული ბოლოდროინდელი ცვლილებები, DGSiZ (გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის ჟურნალი) 1/2021, 1.

² შემდგომში შემოკლებულია, როგორც გსსკ.

სექსობრივი დანაშაული ე.წ. „სექსუალური თავდასხმა“, რომელსაც მაშინ აქვს ადგილი, როდესაც სექსუალური ქმედება ხორციელდება „სხვა პირის შეცნობადი ნების საწინააღმდეგოდ“ (გსკ-ის 177-ე პარაგრაფის პირველი პუნქტი). შესაბამისად, მოცემული დანაშაულისათვის აუცილებელია, რომ სექსუალური ქმედების წინააღმდეგ გამოვლენილი ნება გარედან, მესამე ობიექტური პირის მიერ იყოს შეცნობადი. შეცნობადია ქცევა, თუ იგი მკაფიოდ არის გამოხატული ან კონკლუდენტური ქცევით ვლინდება. თუ პირის გამონათქვამი ამბივალენტურია ან თუ რეალური საწინააღმდეგო ნება არ არის ცხადად შეცნობადი, მაშინ სახეზე არ გვაქვს ქმედების შემადგენლობა და დამნაშავე უნდა გათავისუფლდეს.³ სხვა სახელმწიფოებში (მაგალითად, შვედეთი) მხოლოდ მაშინ მოხდება პირის მსჯავრდებაზე უარის თქმა, თუ სახეზეა მსხვერპლის მკაფიოდ გამოხატული თანხმობა (ე.წ. „მხოლოდ კი ნიშნავს კის“ მიდგომა). ეს უკანასკნელი მოდელი გერმანიაში მოქმედებს მხოლოდ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ, რომლებიც ასეთ მიიჩნევიან მათი ფიზიკური ან ფსიქიკური მდგომარეობის გამო (გსკ-ის 177-ე პარაგრაფის მე-2 პუნქტის მე-2 ქვეპუნქტი).⁴ სექსუალური იძულება და ასევე გაუზიარებლობა დარჩა სექსუალურ თავდასხმის ნორმის შემადგენლობაში როგორც კვალიფიკაცია (გსკ-ის 177-ე პარაგრაფის მე-5 პუნქტი) და განსაკუთრებით მძიმე შემთხვევა სექსუალური თავდასხმისა (გსკ-ის 177-ე პარაგრაფის მე-6 პუნქტი). საკანონმდებლო რეფორმებით მიღწეულ იქნა თუ არა კანონმდებლის ნება, რომ გაეძლიერებინა მსხვერპლთა დაეცვა ამგვარ დანაშაულებში, რეფორმიდან ხუთი წლის შემდეგაც დგას კითხვის ნიშნის ქვეშ: გერმანიის უზენაესი ფედერაციული სასამართლო ნორმას ძალიან ვიწროდ განმარტავს, რაც ნიშნავს იმას, რომ შეცნობად საწინააღმდეგო ნებაზე დაწესებულია მტკიცების მაღალი სტანდარტი.⁵

³ Lackner, Karl/Kühl, Kristian/Heger, Martin, StGB, 29. Aufl. 2018, § 177 Rn. 5; Eisele, Jörg, in: Schönke, Adolf/Schröder, Horst, StGB, 30. Aufl. 2019, § 177 Rn. 20; Fischer, Thomas, StGB, 68. Aufl. 2021, § 177 Rn. 11.

⁴ Kindhäuser, Urs/Schramm, Edward, Strafrecht, Besonderer Teil 1, 10. Aufl. 2021, § 21 Rn. 2; Renzikowski, Joachim, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 177 Rn. 80 და მომდევნო გვერდითი ველები.

⁵ აღნიშნულთან დაკავშირებით შდრ. Heinemann, Isvant,

გარდა ამისა, 2016 წელს შემოღებულ იქნა ორი ახალი დანაშაული, რისი საფუძველიც გახდა 2015 წელს ე. წ. კიოლნის საახალწლო ღამეს, ასობით ადამიანზე განხორციელებული მასიური სექსუალური თავდასხმები. შედეგად, სექსუალური თვითგანსაზღვრულობის დაცვის მიზნით, დასჯადად გამოცხადდა ისეთი ქმედებები, რომლებიც მცირედ უმართლობას შეიცავენ.⁶ გსკ-ის დაემატა ახალი ნორმა – §184 i „სექსუალური შევიწროება“.⁷ აღნიშნული ნორმით ისჯება სექსუალური გაგებით სხვა პირის სხეულზე შეხება, რის შედეგადაც ხდება პირის შევიწროება. მხოლოდ სიტყვიერი და ჟესტიკულაციური სექსუალური შევიწროება (ე.წ. „Catcalling“) არ შედის გსკ-ის 184 i პარაგრაფში,⁸ ამიტომ მოცემული ქმედება, როგორც პატივის შეზღუდვა, დაისჯება გსკ-ის 185-ე პარაგრაფით (შეურაცხყოფა).⁹ უნდა აღინიშნოს, რომ გერმანიაში, გერმანელ ქალ იურისტთა გაერთიანების მიერ (Deutscher Juristinnenbund) მიჩნეულია, რომ გსკ-ის 184 i პარაგრაფის მოქმედების ფარგლები უნდა გაფართოვდეს და უნდა გავრცელდეს Catcalling-ის ფორმებზეც.¹⁰

KriPoZ JuP (Kriminalpolitische Zeitschrift, Junges Publizieren) 2021, 63, 73 და მომდევნო გვერდები, ხელმისაწვდომია: <https://kripoz.de/2021/09/27/22843/> (ბოლოს ნანახია: 25.11.2021).

⁶ Matt, Holger/Renzikowski, Joachim/Eschelbach, Ralf, StGB, 2. Aufl. 2020, § 184 i Rn. 1; Renzikowski, Joachim, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 184 i Rn. 1; აღნიშნულთან დაკავშირებით კრიტიკულად: Frommel, Monika, in: Kindhäuser, Urs/Neumann, Ulfrid/Paefgen, Hans-Ullrich, StGB, 5. Aufl. 2017, § 184 i Rn. 4.

⁷ გსკ-ის 184 i პარაგრაფის პირველი პუნქტი: სხვა ადამიანის სხეულზე შეხება სექსუალურობის გამოხატულობის რაიმე ფორმით და ამ გზით შევიწროება, ისჯება ორ წლამდე თავისუფლების აღკვეთით ან ჯარიმით, თუ ქმედებისათვის მოცემული თავში განმტკიცებული სხვა ნორმებით უფრო მკაცრი სასჯელი არ არის გათვალისწინებული.

⁸ Renzikowski, Joachim, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 184 i Rn. 10.

⁹ Arzt, Gunther/Weber, Ulrich/Heinrich, Bernd/Hilgendorf, Eric, Strafrecht, Besonderer Teil, 3. Aufl. 2015, § 7 Rn. 5; Schittenhelm, Ulrike, in: Schönke, Adolf/Schröder, Horst, StGB, 30. Aufl. 2019, § 185 Rn. 4.

¹⁰ Kindhäuser, Urs/Schramm, Edward, Strafrecht, Besonderer Teil 1, 10. Aufl. 2021, § 21 Rn. 27; Dechering, Chiara, KriPoZ JuP, 2021, 123 და მომდევნო გვერდები, ხელმისაწვდომია: <https://kripoz.de/2021/09/27/22843/> (ბოლოს ნანახია: 25.11.2021).

გარდა ამისა, შემოტანილ იქნა გსსკ-ში 184 j პარაგრაფის შემადგენლობა, რომელშიც განმტკიცდა ე.წ. „ჯგუფიდან ჩადენილი დანაშაულები“.¹¹ აღნიშნული ნორმის შესაბამისად, პირი ისჯება უკვე მაშინ, როცა ის ისეთ ჯგუფს მიეკუთვნება, რომლის წევრმაც ჩაიდინა გსსკ-ის 177-ე ან 184 i პარაგრაფებით გათვალისწინებული დანაშაულები. ნორმის მიზანია, რომ სქესობრივ დანაშაულებთან მიმართებაში სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელება მაშინაც იქნეს უზრუნველყოფილი, როცა სქესობრივი დანაშაულის ჩამდენი პირი მიეკუთვნება პირთა ჯგუფს, მაგრამ მისი იდენტიფიცირება ვერ ხდება საქმის გარემოებების გამო, მაგალითად, დანაშაულის ადგილზე მყოფ ხალხში შერევის გამო. აღნიშნული ნორმა ამ დრომდე პრაქტიკულად უმნიშვნელოდ რჩება და სისხლის სამართლის მეცნიერებაში მეტწილად არაკონსტიტუციურად მიიჩნევა. ერთის მხრივ, არსებობს საფრთხე, რომ ბრალის პრინციპის დარღვევით, მტკიცებულების ნაკლებობიდან გამომდინარე, დაისჯება ის ადამიანი, რომელსაც რეალურად არ ჰქონია შეხება სქესობრივი დანაშაულის უშუალო ჩადენასთან. მეორე მხრივ, მოცემული ნორმა განსაზღვრულობს პრინციპის კუთხითაც კრიტიკას იმსახურებს.¹²

III. ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაცია, გსსკ-ის 176-ე და მომდევნო პარაგრაფები

მოდით კვლავ დავუბრუნდეთ 2021 წელს, რომელშიც სექსუალური ექსპლუატაციისგან ბავშვთა დაცვის მიზნით გაფართოვდა და გამკაცრდა სისხლისსამართლებრივი ნორმები.

¹¹ გსსკ-ის 184 j პარაგრაფი: ის, ვინც დანაშაულის ჩადენას იმით უწყობს ხელს, რომ მონაწილეობს ადამიანთა ისეთ ჯგუფში, რომელიც სხვა პირს დანაშაულის ჩადენისაკენ უბიძგებს და როცა ჯგუფის რომელიმე წევრის მიერ ჩადენილია 177-ე ან 184 i პარაგრაფებით გათვალისწინებული დანაშაული და ქმედებისათვის სხვა ნორმებით უფრო მკაცრი სასჯელი არ არის გათვალისწინებული, ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით 2 წლამდე ან ჯარიმით.

¹² Matt, Holger/Renzikowski, Joachim/Eschelbach, Ralf, StGB, 2. Aufl. 2020, § 184 j Rn. 1; Fischer, Thomas, StGB, 68. Aufl. 2021, § 184 j Rn. 2.

1. გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფით დადგენილი ძირითადი დანაშაულის შემადგენლობა

„ბავშვთა სექსუალური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ კანონის¹³ მიღებით, 2021 წლის პირველი ივლისიდან გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფით გათვალისწინებული დანაშაული სამ შემადგენლობად დაიყო, რათა დანაშაულის სფერო უფრო ნათელი გამხდარიყო და დაწესებულიყო სხვადასხვა ზომის სასჯელი, რომლიც ორიენტირებული იქნებოდა უმართლობის სიმძიმეზე. გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფი „ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაცია“ რჩება, როგორც ძირითადი დანაშაული, თუმცა, მისთვის სასჯელის მინიმალურ ზომად განისაზღვრა ერთი წელი, რის გამოც იგი დანაშაულის სხვა კატეგორიას მიეკუთვნა (Verbrechen) (გსსკ-ის §12).¹⁴ აღნიშნული ცვლილებიდან გამომდინარე, გერმანიის სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის¹⁵ 153-ე, 153 a პარაგრაფების შესაბამისად, გამოძიებისას და სასამართლო განხილვებისას ვეღარ მოხდება პროცესის შეწყვეტა დანაშაულის მცირე მნიშვნელობის ან ბრალის სიმცირის გამო. ასევე აღარ არის შესაძლებელი, ზეპირი განხილვის გარეშე, სასჯელის შესახებ ბრძანების (Strafbefehl) მიღება (გსსკ § 407), რომელიც სასამართლო გადაწყვეტილების მსგავსია. სახელმწიფოს მხრიდან სასურველია ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაციის წინააღმდეგ მკაფიო მოქმედება, მაგრამ ვინაიდან ზღვარი დასჯად და არადასჯად სექსუალურ ქმედებას შორის ძალიან დაბალია და ბავშვების შემთხვევაში, ბავშვის სხეულის ზედა ნაწილზე შეხება, ენით კოცნა ან ბარდაყზე მოფერება უკვე გსსკ-ის 184 h პარაგრაფით გათვალისწინებულ სექსუალურ ქმედებას

¹³ Gesetz vom 16.6.2021 (Bundesgesetzblatt Bd. I, გვ. 1810).

¹⁴ გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფის პირველი პუნქტი: თავისუფლების აღკვეთით ვადით არანაკლებ ერთი წლით ისჯება ის, ვინც 1. სექსუალურ ქმედებებს ახორციელებს თოთხმეტ წელს მიუღწეველ პირთან (ბავშვთან) ან საკუთარ თავზე ახორციელებს ბავშვის მეშვეობით; 2. ბავშვს იყოლიებს იმაზე, რომ სექსუალური ქმედებები განახორციელოს მესამე პირზე ან მესამე პირის მეშვეობით საკუთარ თავზე განახორციელოს; 3. სხვას სთავაზობს ბავშვს პირველ და მეორე ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის ან პირდება ბავშვით უზრუნველყოფას.

¹⁵ შემდგომში შემოკლებულია, როგორც გსსსკ.

წარმოადგენს,¹⁶ მომავალში ესეთი უფრო მცირე მნიშვნელობის ქმედებებისთვის მოხდება არაპროპორციულად მკაცრი სასჯელის შეფარდება, კერძოდ, თავისუფლების აღკვეთა ვადით არანაკლებ ერთი წლისა.

დღეს ბავშვები უფრო ადრე აბიჯებენ სექსუალური მომნიშვნის ასაკში. აქედან გამომდინარე, ხანდახან მათ უკვე აქვთ ხოლმე სქესობრივი კავშირები, თუმცა, ესეთი კავშირები სისხლისსამართლებრივი კუთხით არ არის რელევანტური, ვინაიდან გერმანული სისხლის სამართლის მიხედვით, პირი 14 წლამდე ბრალუხანროდ მიიჩნევა (გსსკ-ის §19), შესაბამისად, პირს მხოლოდ 14 წლის მიღწევის შემდეგ შეიძლება დაეკისროს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა. განსაკუთრებით პრობლემურია სქესობრივი კავშირი მოზარდებსა (ე.ი. 14-დან 18 წლამდე პირს) და ბრალუხანროდ ბავშვებს (ე.ი. 14 წლამდე პირს) შორის. ასეთი კავშირების დროს, რომ არ მოხდეს მოზარდი პარტნიორის არასაჭიროდ კრიმინალიზაცია და ბავშვის ადრეული სექსუალური მომნიშვნელობა რომ იქნეს გათვალისწინებული, გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფის მე-2 პუნქტი ითვალისწინებს სასჯელის შეუფარდებლობას ასაკობრივად ახლო მდგომ პირებს შორის, თუ სქესობრივი კავშირი განხორციელდა თანხმობით.¹⁷ მოცემულ შემთხვევაში კანონმდებელს შეეძლო საერთოდ გამოერიცხა დასჯადობა, ანუ ასეთ შემთხვევაში ქმედების შემადგენლობა არ ჩაეთვალა შესრულებულად.

„ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაცია ბავშვის სხეულზე შეხების გარეშე“, მაგალითად, სექსუალური ქმედებები ბავშვის წინ ან ბავშვზე პორნოგრაფიული შინაარსის შემცველი საშუალებებით ზემოქმედება, გსსკ-ის 176 a პარაგრაფის მიხედვით

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ექვსი თვიდან ათ წლამდე. ხოლო ე.წ. კიბერგრუმინგის (Cybergrooming) შემთხვევები, ე.ი. ინტერნეტის გზით ბავშვზე ზეგავლენის მოპოვება, რათა შემდეგ მასთან დამყარდეს სქესობრივი კავშირი, გსსკ-ის 176 b პარაგრაფით მიჩნეულია, როგორც „ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაციის მომზადება“ და ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამი თვიდან ხუთ წლამდე. გსსკ-ის 176 c პარაგრაფის მიხედვით, „ბავშვთა მიძიმე სექსუალური ექსპლუატაციისთვის“ სასჯელის სახედ გათვალისწინებულია თავისუფლების აღკვეთა ვადით არანაკლებ ორი წლისა. მოცემულ დანაშაულს მაშინ აქვს ადგილი, როცა დანაშავე რეციდივისტია. იგი უკანასკნელი ხუთი წლის განმავლობაში ნასამართლევი უნდა იყოს ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაციის ჩადენისთვის (გსსკ-ის 176 c პარაგრაფის პირველი პუნქტის პირველი ქვეპუნქტი), ან ბავშვთან სქესობრივი ურთიერთობის დამყარებისთვის (გსსკ-ის 176 c პარაგრაფის პირველი პუნქტის მეორე ქვეპუნქტი). გსსკ-ის 176 d პარაგრაფი შეეხება „სექსუალურ ექსპლუატაციის, რასაც მოჰყვა სიკვდილი“. მოცემული დანაშაული ისჯება უფადო თავისუფლების აღკვეთით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით არანაკლებ 10 წლისა.

კანონმდებელს თავდაპირველად სურდა, რომ ტრადიციული ცნება „სექსუალური ექსპლუატაცია“ შეეცვალა „სექსუალიზირებული ძალადობით“. კანონმდებლის მოსაზრებით, „ბავშვთა ნებისმიერ სექსუალურ ქმედებას უნდა დაერქვას სექსუალიზირებული ძალადობა“,¹⁸ ვინაიდან ექსპლუატაციის (ბოროტად გამოყენების) ცნება ისე უღერს, რომ თითქოს ზოგადად შეიძლებოდა ბავშვთა მართლზომიერი გამოყენება. მისი აზრით, ძალადობის ცნებით უფრო კარგად ჩანს უმართლობა, რომელიც ძალთა ბალანსის ბოროტად გამოყენებაში მდგომარეობს.¹⁹ მოცემულ ტერმინოლოგიურ ცვლილებებს გერმანიის პარლამენტის იურიდიულ კომიტეტში მწვავე კრიტიკა მოჰყვა, რის გამოც კანონმდებელმა მათ გამოყენებაზე უარი თქვა, რაც სრულიად მართებულია.²⁰ ძალადობის ასეთი

¹⁶ Lackner, Karl/Kühl, Kristian/Heger, Martin, StGB, 29. Aufl. 2018, § 184 h Rn. 6; Hörnle, Tatjana, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 184 h Rn. 26.

¹⁷ გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფის მე-2 პუნქტი: პირველი პუნქტის პირველი ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, სასამართლოს შეუძლია, მოცემული ნორმის მიხედვით უარი თქვას სასჯელის შეფარდებაზე, თუ დამნაშავესა და ბავშვს შორის სქესობრივი ქმედება განხორციელდა თანხმობით და მათ შორის, როგორც ასაკობრივი, ასევე განვითარების დონესა და მონიფულობას შორის სხვაობა მცირეა, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა დამნაშავე იყენებს ბავშვის ნაკლებ უნარს, რომ მიიღოს გადაწყვეტილება მის სექსუალურ თვითგანსაზღვრულობაზე.

¹⁸ Bundestagsdrucksache 19/23707, გვ. 22.

¹⁹ Bundestagsdrucksache 19/23707, გვ. 2, 22, 37.

²⁰ ექსპერტების: Busweiler, Julia/Eisele, Jörg/Hörnle, Tatjana/Kinzig, Jörg და Lederer, Jenny-ის მიერ გამოთქმულ კრიტიკასთან დაკავშირებით შდრ. გერმანიის პარლამენტის იურიდიული კომიტეტის 115-ე სხდომაზე წარმოდგენილი პოზიციები, რომელთა ნახვა შესაძლებელია:

განმარტება არ შეესაბამება ძალადობის ტრადიციულ ცნებას, რომელიც გსსკ-შია განმტკიცებული. როგორც წესი, ძალადობის ცნების შემთხვევაში, უნდა ფიგურირებდეს როგორც მსხვერპლის (სხეულზე იძულების განხორციელება), ისე დამნაშავის სხეული (სხეულით ძალის გამოყენება). გაბატონებული მოსაზრების თანახმად, ძალადობა არის მსხვერპლის სხეულზე განხორციელებული იძულება დამნაშავის მიერ ძალის გამოყენებით, რათა დაძლიოს მსხვერპლის მხრიდან მომდინარე ან მოსალოდნელი წინააღმდეგობა.²¹ „სექსუალიზირებული ძალადობის“ ცნებას კი შეეძლო ჩაეთვალა ისეთი ქმედებებიც ძალადობად, რომლებიც დაკავშირებულია მანიპულაციასთან, ასევე ისეთ ქმედებები, რომლებიც არ მოიცავს არანაირ ფიზიკურ კონტაქტს. აღნიშნული კი წინააღმდეგობაში მოვიდოდა ძალადობის სისტემურ განმარტებასთან. გარდა ამისა, კანონმდებლის მოსაზრებისგან განსხვავებით, არსებობს მეორე მხრივ საფრთხე იმისა, რომ ახალი დანაშაულების განმარტებისას გამოყენებული იქნება გსსკ-ის 240-ე პარაგრაფში მოცემული ძალადობის მახასიათებლები, რომელსაც სექსუალური ექსპლუატაციის მრავალი შემთხვევასთან არანაირი კავშირი არ აქვს. ამასთან, სექსუალური ექსპლუატაციის ცნება შეესაბამება საერთაშორისო დონეზე გამოყენებულ ტერმინოლოგიას. საბოლოოდ, კანონმდებელმა ცვლილებების განმახორციელებელი კანონპროექტის დასათაურებისას მაინც გამოიყენა ცნება „სექსუალიზირებული ძალადობა“, თუმცა, ცალკეული დანაშაულების ქმედების შემადგენლობების დასათაურებისას და შემადგენლობაში მოცემული უმართლობის ფორმულირებისას ისევ „სექსუალური ექსპლუატაციის“ ცნებაზე შეჩერდა.²²

<https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2020/kw50-pa-recht-schutz-kinder-808830#tab-830108> (ბოლოს ნანახია: 25.11.2021).

²¹ BVerfGE 92, 1, 17; Fischer, Thomas, StGB, 68. Aufl. 2021, § 240 Rn. 8; Kindhäuser, Urs/Schramm, Edward, Strafrecht, Besonderer Teil 1, 10. Aufl. 2021, § 12 Rn. 5; Sinn, Arndt, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 240 Rn. 37; ფაქტობრივად განმასხვავებლად: Lackner, Karl/Kühl, Kristian/Heger, Martin, StGB, 29. Aufl. 2018, § 240 Rn. 6.

²² Bundestagsdrucksache 19/27928, გვ. 23 და მომდევნო გვერდი; Haase, Maria, KriPoZ JuP, 2021, 142 და მომდევნო გვერდები, ხელმისაწვდომია: <https://kripoz.de/2021/09/27/22843/> (ბოლოს ნანახია: 25.11.2021).

2. სხვა რეგულაციები, რომლებიც მიმართულია ბავშვთა დაცვისკენ

ა) სექსუალური ექსპლუატაციის განხორციელებასთან დაკავშირებული სახელმძღვანელო მითითებები, გსსკ-ის პარაგრაფი 176 e

2021 წლის 22 სექტემბერს ძალაში შევიდა გსსკ-ის 176 e პარაგრაფი „სექსუალური ექსპლუატაციის ჩადენისათვის სახელმძღვანელო მითითებების გავრცელება და ფლობა“.²³ კრიმინალურ-პოლიტიკური თვალსაზრისით, მოცემული ნორმის მიღების საფუძველი გახდა ის გაუმართლებელი ქმედებები, რომელიც პირდაპირ კავშირშია ბავშვთა სექსუალურ ექსპლუატაციასთან. კერძოდ, ინტერნეტ სივრცეში, განსაკუთრებით ე.წ. დარქნეტში არსებობს პედოფილების სუბკულტურული პლატფორმები, სადაც ხელმისაწვდომია სახელმძღვანელო მითითებები, რომლებშიც აღწერილია, თუ როგორ უნდა მოხდეს საუკეთესო გზით ბავშვის სექსუალური გამოყენება (ექსპლუატაცია).²⁴ საკანონმდებლო პროცესში ხაზი გაესვა იმას, რომ ესეთი სახელმძღვანელო მითითებების აღმოჩენა ხდება პედოფილ ეჭვიმტანილებთან.²⁵ ესეთი „რჩევებით“ ისინი საკუთარ მიდრეკილებას აღვივებენ, რომ შემდგომ ჩაიდინონ გსსკ-ის 176-ე და მომდევნო პარაგრაფებით გათვალისწინებული დანაშაულები. კანონმდებელი აღიარებს, რომ ამ შემთხვევაში, დროის კუთხით გაცილებით უფრო ადრე ხდება დამნაშავის დასჯა, ე.ი. იქამდე, ვიდრე დამნაშავე ბავშვის ექსპლუატაციას განახორციელებს ან განხორციელებას შეეცდება, მაგრამ ეს მიდგომა აუცილებელია ბავშვთა ეფექტურად დაცვის მიზნით.²⁶ გარდა ამისა, სახელმძღვანელო მითითებებში გამოყენებულია ზიზლის ენა, რომელიც ბავშვებს წარმოაჩენს სექსუალური ექსპლუატაციის სუბიექტად, დანაშაულს კი – ჩვეულებრივ მოვლენად. აღსანიშნავია, რომ გსსკ-ის მე-5 პარაგრაფის მე-8 ქვეპუნქტის მიხედვით, მოცემული ნორმა ვრცელდება საზღვარგარეთ ჩადენილ დანაშაულებზეც, მხოლოდ იმ პირობით, თუ

²³ Gesetz vom 14.9.2021 (Bundesgesetzblatt Bd. I, გვ. 4250).

²⁴ Kubiciel, Michael, juris PraxisReport Strafrecht, 13/2021, Anm. 1.

²⁵ Bundestagsdrucksache 19/31115, გვ. 11.

²⁶ Bundestagsdrucksache 19/31115, გვ. 11.

დამნაშავე გერმანელია. გარდა ამისა, გამოძიებლებს, რომლებიც სახელმძღვანელო მითითებების გამოძიებაზე მუშაობენ, შეუძლიათ ინტერნეტ სივრცეში ატივითონ ბავშვთა პორნოგრაფიის ცრუ ჩანაწერი და ამ გზით გაიკვალონ გზა დამნაშავეთა წრეებისკენ (გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფის მე-5 პუნქტის მიხედვით, არ ისჯება პირი, როცა ის როგორც ფარული გამოძიებელი გამოძიების მიზნებისთვის ჩადის დანაშაულს).²⁷

ბ) ბავშვთა პორნოგრაფიასთან დაკავშირებული გამკაცრებები, გსსკ-ის §184 b

2021 წლის პირველ ივლისს ასევე გამკაცრდა სასჯელი ბავშვთა პორნოგრაფიის მიმართულებითაც.²⁸ კერძოდ, გსსკ-ის 184 b პარაგრაფში მოცემულია დანაშაული „ბავშვთა პორნოგრაფიის შემცველი მასალის გავრცელება, მოპოვება და ფლობა“. ცვლილებების შედეგად, დანაშაულისათვის გაიზარდა სასჯელის ზომა და ამჟამად გათვალისწინებულია თავისუფლების აღკვეთა ვადით ერთი წლიდან ათ წლამდე. ბავშვთა პორნოგრაფია, ისევე როგორც ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაცია, მიეკუთვნა ისეთ დანაშაულთა კატეგორიას, რომლისთვისაც სასჯელის სახით გათვალისწინებულია თავისუფლების აღკვეთა ვადით არანაკლებ ერთი წლისა (Verbrechen). შესაბამისად, გსსკ-ის 176-ე პარაგრაფის მსგავსად, ამ შემთხვევაშიც დამნაშავის მიმართ ვეღარ იქნება გამოყენებული „მოკრძალებული“ მიდგომა, ე.ი. აღარ იქნება შესაძლებელი მის მიმართ პროცესის შეწყვეტა (გსსკ-ის §§153, 153 a) ან სასჯელის შესახებ ბრძანების (გსსკ-ის §407) მიღება. ნაკლებად მკაცრი სასჯელი შენარჩუნდა ისეთი გამოსახულებების შემთხვევაში, რომლებიც არ ასახავენ რეალურ შემთხვევებს. ამის საპირისპიროდ, სასჯელი გამკაცრდა ჯგუფის მიერ ჩადენილი დანაშაულის შემთხვევაში, თუ იგი შეეხება ისეთ პორნოგრაფიულ მასალას, რომელშიც ასახულია რეალური შემთხვევა.

გ) ბავშვის მსგავსი სექსუალური აკრძალვა, გსსკ-ის §184 I

დიდ უცნაურობას წარმოადგენს გსსკ-ის 184 I პარაგრაფში განმტკიცებული ახალი დანაშაული,

რომელიც ძალაში შევიდა 2021 წლის პირველ ივლისს. ნორმის მიზანია ბავშვის მსგავს სექსუალურ ნებთან დაკავშირებული ქმედებების დასჯადად გამოცხადება, ე.ი. დასჯადია სექსუალური ნების დამზადება, შეთავაზება, რეკლამირება, ვაჭრობა, მინოდება ან სავაჭრო სივრცეში გაშვება. რაც შეეხება მოცემული სექსუალური ფლობას, იგი ისჯება გსსკ-ის 184 I პარაგრაფის მე-2 პუნქტით.²⁹

მიუხედავად იმისა, რომ გერმანიის პარლამენტის იურიდიულ კომიტეტში ნორმა თითქმის ყველა ექსპერტმა გააკრიტიკა, კანონმდებელმა იგი გსსკ-ში მაინც განამტკიცა. აღნიშნული მიუთითებს კანონმდებლის მხრიდან მეცნიერების დიდ უგულვებლყოფზე და კიდევ ერთხელ ამტკიცებს (არა მხოლოდ სექსობრივი დანაშაულების მიმართ) იმას, რომ მასმედიასა და სოციალურ ქსელებში გამოხატული აღშფოთება ზოგიერთ პარლამენტარს უძლიერებს მის ამბიციურ განზრახვას, რომ შეიქმნას პოპულისტურ ხედვებზე დამყარებული დამსჯელობითი კანონმდებლობა. ფაქტიურად უცნობია, რომელი სამართლებრივი სიკეთის დაცვას ემსახურება ნორმა, შესაბამისად, ამ ნორმით დასჯადია ისეთი ქმედება, რომელიც დროის თვალსაზრისით რეალური დანაშაულის ჩადენიდან ძალიან დაშორებულია.³⁰ გარდა ამისა, არ არსებობს არანაირი ემპირიული დასკვნა, რომელიც დაადასტურებდა მოცემული თოჯინებიდან მომდინარე საფრთხეს, ანუ ცხადყოფდა, რომ სექსუალური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისთვის ასეთი თოჯინის გამოყენება გამოიწვევდა ე.წ. „Hands-on-Delikt“-ს, ე.ი. რეალურად მოხდებოდა ბავშვთა ექსპლუატაცია.³¹ საბოლოოდ უნდა ითქვას, რომ მოცემულ შემთხვევაში საქმე

²⁹ გსსკ-ის 184 I პარაგრაფის პირველი პუნქტის პირველი წინადადება: თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე ან ჯარიმით ისჯება ის, ვინც 1. აწარმოებს, სთავაზობს ან რეკლამირებას უწევს ბავშვის სხეულის ან სხეულის ნაწილის რეპროდუქციას, რაც მისი ბუნებიდან გამომდინარე გამიზნულია სექსუალური ქმედებების განსახორციელებლად ან 2. პირველი ქვეპუნქტით გათვალისწინებული რეპროდუქციით ვაჭრობს ან შემოაქვს მოცემული კანონის მოქმედების სფეროში ან სფეროს გავლით ან 3. ვაჭრობის გარეშე, პირველ ქვეპუნქტში აღწერილ რეპროდუქციას ასხვისებს, აბარებს ან სხვა გზით უშვებს ვაჭრობაში.

³⁰ *Faehling, Karen*, KriPoZ JuP, 2021, 158, 173, ხელმისაწვდომია: <https://kripoz.de/2021/09/27/22843/> (ბოლოს ნანახია: 25.11.2021).

³¹ *Lederer, Jenny*, Stellungnahme, 115. Sitzung Rechtsausschuss am. 7. 12. 2020, გვ. 1 და მომდევნო გვერდები.

²⁷ *Kubicjel, Michael*, juris PraxisReport Strafrecht, 13/2021, Anm. 1.

²⁸ Gesetz vom 16.6.2021 (BGBl. I გვ. 1810).

ეხება პირადი ცხოვრების მიკუთვნებული სფეროს კრიმინალიზაციას, მაშინ როცა ქმედების უარყოფითი შედეგები არ დასტურდება. ნორმით ხდება იმ პედოფილების დასჯა, რომლებიც მოცემული თოჯინების მეშვეობით „მიისწრაფვიან, საკუთარი სექსუალური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისკენ, ისე რომ არ ახდენენ ბავშვთა ექსპლუატაციას.“³²

IV. ინტიმური ფოტოების სისხლისამართლებრივი დაცვა, გსსკ-ის §184 k

ბოლოს, ასევე, უნდა შევეხოთ დანაშაულს, რომელიც 2021 წლის პირველ იანვარს შევიდა ძალაში, კერძოდ, გსსკ-ის 184 k პარაგრაფი „ინტიმური სფეროს ხელყოფა ფოტოების გადაღებით“.³³ ნორმის მიღების საფუძველი გახდა ორი დაზარალებული ქალბატონის პეტიცია, რომლებიც ითხოვდნენ რომ დასჯად ქმედებად გამოეცხადებინათ ე.წ. *Upskirting*, ე.ი. ქვედაბოლოს შიგნით ფოტოს ფარულად, უნებართოდ გადაღება. საკანონმდებლო პროცესისას განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა იმ საკითხს, თუ როგორ უნდა მომხდარიყო პერსონალური უფლებების დაცვა: უნდა გაფართოებულიყო გსსკ-ის 201 a პარაგრაფში მოცემული დანაშაული „ფოტოს გადაღებით პირადი ცხოვრების განსაკუთრებით დაცული სფეროსა და პირადი უფლებების ხელყოფა“ თუ ახალი ნორმა უნდა განთავსებულიყო გსსკ-ის კერძო ნაწილის მე-13 თავში, რომელშიც მოცემულია „დანაშაულები სექსუალური თვითგანსაზღვრულობის წინააღმდეგ“. საბოლოოდ ნორმა სქესობრივ დანაშაულთა თავში განმტკიცდა, ვინაიდან ფოტოებზე გამოსახულია სხეულის კონკრეტული ნაწილები, რის გამოც ირღვევა არა მხოლოდ საკუთარ გამოსახულებაზე უფლება, არამედ პირველ რიგში ილახება მსხვერპლთა სექსუალური თვითგანსაზღვრულობის (თვითგამორკვევის) უფლება.³⁴

³² Hörnle, Tatjana, Stellungnahme, 115. Sitzung Rechtsausschuss am 7.12. 2020, გვ. 13.

³³ Gesetz v. 9.10.2020 (BGBl. I გვ. 2075).

³⁴ Kindhäuser, Urs/Schramm, Edward, Strafrecht, Besonderer Teil 1, 10. Aufl. 2021, § 21 Rn. 27; Ziegler, Theo, Beck'scher Onlinekommentar zum StGB, 50. Ed., § 184 k Rn. 1; აღნიშნულთან დაკავშირებით კრიტიკა: Renzikowski, Joachim, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl.

გსსკ-ის 184 k პარაგრაფით გათვალისწინებული დანაშაულის ქმედების ობიექტური შემადგენლობა³⁵ პირველი პუნქტის 1-3 ქვეპუნქტებში მოიცავს სხვადასხვა ქმედებებს. დანაშაულის ობიექტია: გენიტალები, საჯდომი, ქალის მკერდი ან შიდა თეთრეულით დაფარული სხეულის ნაწილები. ამასთან, აღნიშნული მოიცავს არა მხოლოდ „Upskirting“-ს, არამედ ასევე „Downblousing“-ს (ფოტოების გადაღება მკერდის ღარისთვის). აუცილებელი არ არის, რომ მოხდეს პირის იდენტიფიცირება.³⁶ დანაშაულის საგანი არის ფოტო გამოსახულებები. მათში მოიაზრება როგორც სტატიკური ფოტოები, ისე ვიდეოები, რომელთა დამახსოვრებაც შეიძლება ანალოგიური და ციფრული ფორმით. ასევე მოიაზრება გამოსახულებები, რომელთა დამახსოვრებაც არ ხდება, მაგალითად, ფოტოების გადაღება სტრიმინგის მეშვეობით.³⁷ ქმედების სუბიექტური შემადგენლობის კუთხით, პირველი პუნქტის პირველი ქვეპუნქტი მოითხოვს, რომ დამნაშავე მოქმედებდეს პირველი ხარისხის პირდაპირი განზრახვით (ნებელობა), ან მეორე ხარისხის პირდაპირი განზრახვით (ცოდნა). პირველი პუნქტის მე-2 და მე-3 ქვეპუნქტებისათვის საკმარისია არაპირდაპირი განზრახვა.³⁸ ქმედების სუბიექტური შემადგენ-

2021, § 184 k Rn. 2., კანონმდებლის არასრული და ურთიერთსაწინააღმდეგო პოზიცია; მოცემული რეგულაცია წესით ეკუთვნის გსსკ-ის 201a პარაგრაფს, ვინაიდან ამგვარი ფოტოები არ წარმოადგენს სექსუალური თვითგანსაზღვრულობის (თვითგამორკვევის) ხელყოფას.

³⁵ გსსკ-ის 184 k პარაგრაფის პირველი პუნქტი: თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე ან ჯარიმით ისჯება ის, ვინც 1. მიზანმიმართულად ან გაცნობიერებულად სხვა პირის არაშიშველი გენიტალების, საჯდომის, ქალის მკერდის ან შიდა თეთრეულით დაფარული ზემოაღნიშნული ნაწილების ფოტოებს ნებართვის გარეშე ამზადებს ან გადასცემს; 2. პირველ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ქმედებით წარმოებულ ფოტოს იყენებს ან მესამე პირებისათვის ხელმისაწვდომს ხდის; 3. ნებართვით წარმოებულ ფოტოს, პირველ ქვეპუნქტში მოცემული ფორმით, გაცნობიერებულად და ნებართვის გარეშე მესამე პირებისათვის ხელმისაწვდომს ხდის.

³⁶ Kindhäuser, Urs/Schramm, Edward, Strafrecht, Besonderer Teil 1, 10. Aufl. 2021, § 21 Rn. 32.

³⁷ Fischer, Thomas, StGB, 68. Aufl. 2021, § 184 k Rn. 2; შდრ. Graf, Jürgen Peter, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 201a Rn 23; Eisele, Jörg, in: Schönke, Adolf/Schröder, Horst, StGB, 30. Aufl. 2019, § 201a Rn. 6.

³⁸ შდრ. Ziegler, Theo, Beck'scher Onlinekommentar zum StGB, 50. Ed., § 184 k Rn. 15; Fischer, Thomas, StGB, 68. Aufl. 2021, § 184 k Rn. 13; Renzikowski, Joachim, in: Mün-

ლობისათვის მნიშვნელობა არ აქვს დანაშაულის მოტივს, დამნაშავე შეიძლება მოქმედებდეს სექსუალური ან კომერციული მოტივით.³⁹

დანაშაულებრივი ქმედება არის ფოტოების უნებართო წარმოება ან გადაცემა, თუ ფოტოზე არ არის გამოსახული შიშველი სხეულის ნაწილები (მაგალითად, თუ ეს ნაწილები დაფარულია ტანსაცმლით ან ცხვირსახოცით). ქმედება არ მოიცავს ორთქლის აბანოში, საუნაში ან ნუდისტურ სანაპიროზე გადაღებულ ფოტოებს, ასევე არ მოიცავს სპორტული აქტივობის დროს გადაღებულ ფოტოებს, თუკი ამ აქტივობის დროს როგორც წესი ჩანს ხოლმე შიდა თეთრეული (მაგალითად, ჩოგბურთის დროს).⁴⁰ ფოტოების წარმოებაში იგულისხმება ფოტოს შექმნა.⁴¹ გადაცემაში კი იგულისხმება გამოსახულების გადაცემა ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით, მაგალითად, რეალურ დროში განხორციელებული გადაცემით.⁴² უნებართო წარმოება და გადაცემა კი გულისხმობს შემთხვევას, როცა აღნიშნული ხორციელდება გამოსახულებაზე გამოსახული პირის ნების (კონკლუდენტური ნების) გარეშე.

ნორმის პირველი პუნქტის მე-2 ქვეპუნქტის მიხედვით, დასჯადია პირველ პუნქტის პირველი ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ქმედებით წარმოებული გამოსახულების გამოყენება და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. პირველი პუნქტის პირველი და მეორე ქვეპუნქტებისგან განსხვავებით, მე-3 ქვეპუნქტი მოიცავს ნებართვით გადაღებულ გამოსახულებებს, რომლებიც შემდეგ ნებართვის გარეშე გახდა ხელმისაწვდომი მესამე პირებისათვის.

წინამდებარე სტატიის დასრულისას ასევე უნდა ითქვას, რომ 2021 წლის პირველი ოქტომბრიდან ადევნების დანაშაულის შემთხვევაშიც (გსსკ-

ის §238), უზრუნველყოფილია ფოტო და ვიდეო გამოსახულებების გაძლიერებული დაცვა.⁴³ ის, ვინც სხვა პირს უნებართოდ ადევნება და ამით გამოიწვევს მისი ცხოვრების მნიშვნელოვან გაუარესებას, ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე ან ჯარიმით. გსსკ-ის 238-ე პარაგრაფის პირველი პუნქტის მე-6 ქვეპუნქტის მიხედვით, ადევნების ერთ-ერთ ფორმას წარმოადგენს პირის, მისი ნათესავის ან სხვა ახლობელი პირის გამოსახულების მრავალჯერადი გავრცელება ან საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. აღნიშნული შეიძლება გავრცელდეს შიშველ ან პორნოგრაფიულ გამოსახულებებზეც, კერძოდ, ე.წ. „revenge porn“-ის ფორმით, რაც გულისხმობს შემთხვევას, როცა მიტოვებული პარტნიორი მისი ყოფილი მეგობარი გოგოს შიშველ ფოტოებს ავრცელებს ინტერნეტში მასზე შურისძიების მიზნით.⁴⁴

chener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 184 k Rn. 23 და მომდევნო გვერდითი ველები.

³⁹ შდრ. Bundestagsdrucksache 19/20668 გვ. 15.

⁴⁰ Renzikowski, Joachim, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 184 k Rn. 15.

⁴¹ შდრ. Lackner, Karl/Kühl, Kristian, StGB, 29. Aufl. 2018, § 201a Rn. 4; Fischer, Thomas, StGB, 68. Aufl. 2021, § 184 k Rn. 9; Renzikowski, Joachim, in: Münchener Kommentar zum StGB, 4. Aufl. 2021, § 184 k Rn. 16.

⁴² შდრ. Lackner, Karl/Kühl, Kristian, StGB, 29. Aufl. 2018, § 201a Rn. 5; Fischer, Thomas, StGB, 68. Aufl. 2021, § 184 k Rn. 10.

⁴³ Gesetz v. 10.8.2021 (BGBl. I გვ. 3513).

⁴⁴ Kindhäuser, Urs/Schramm, Edward, Strafrecht, Besonderer Teil 1, 10. Aufl. 2021, § 18 Rn. 38.